

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

A határozat száma: Pfv.I.20.407/2018/10.

A tanács tagjai: . Harter Mária a tanács elnöke
 . Mocsár Attila Zsolt előadó bíró
 . Varga Edit bíró
 . Tibold Ágnes bíró
 . Farkas Attila bíró

A felperesek: I. rendű felperes neve
 (I. rendű felperes címe)
 II. rendű felperes neve
 (II. rendű felperes címe)
 III. rendű felperes neve
 (III. rendű felperes címe)

A felperesek képviselője:
 . Ölveczky István ügyvéd
 (ügyvéd címe)

Az alperes: alperes neve
 (alperes címe)

Az alperes képviselője:
 Ügyvédi Iroda
 (ügyvédi iroda címe;
 ügyintéző: Dr. Szabó Tamás ügyvéd)

A per tárgya: végrehajtás megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek:
 a felperesek

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:
 Törvényszék
 4.Pf.20.053/2017/8.

Az elsőfokú bíróság és határozatának száma:
 ászberényi Járásbíróság
 3.P.20.046/2016/22.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 500.000 (ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az I. rendű felperes által le nem rótt 2.904.500 (kétmillió-kilencszáznégyezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Kötelezi a II. és III. rendű felpereseket, hogy külön felhívásra együttesen fizessenek meg az államnak 2.904.500 (kétmillió-kilencszáznégyezer-ötszáz) forint feljegyzett felülvizsgálati eljárási

illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes pénzintézet a 2008. január 14-én megkötött lakásvásárlási kölcsönszerződés alapján 360 hónap futamidőre 101.093,07 CHF kölcsönt nyújtott az I. rendű felperesnek, amely kölcsönösszeg - a szerződés aláírásának napján, 158,27 forint/CHF deviza átváltási árfolyamot figyelembe véve - 16 millió forintnak felelt meg. Az I. rendű felperes kötelezettséget vállalt a kölcsön visszafizetésére és járulékeinak megfizetésére, a szerződés VIII.6. pontjában pedig kijelentette, hogy a kölcsönszerződéssel kapcsolatos tájékoztatást a szükséges mértékben megkapta az alperestől, tisztában van az ügylet esetleges kockázataival, így különösen azzal, hogy az adott deviza magyar forinttal szembeni árfolyam alakulása a kölcsön forintban történő visszafizetésének terheit egyaránt növelheti és csökkentheti. Kijelentette továbbá az I. rendű felperes, hogy az esetleges árfolyamvesztéséget is figyelembe véve képes a fizetési kötelezettségeinek maradéktalan és pontos teljesítésére. Az alperes tájékoztatta az I. rendű felperest arról, hogy milyen kockázattal járnak a deviza alapú kölcsönök, tájékoztatást adott a deviza alapú lakossági hitelek árfolyam- és egyéb kockázatairól, az árfolyamkockázatot példával is bemutatta. A perbeli kölcsönszerződés mellékletét képezte az alperes hatályos kondíciós listája, mellyel kapcsolatban az I. rendű felperes kijelentette, hogy a kondíciós lista hatályos szövegéről és feltételeiről a szerződés aláírását megelőzően tájékozódott, azokat elfogadta. Az I. rendű felperes és az alperes megállapodott abban, hogy az egyedi kölcsönszerződésben nem szabályozott kérdésekben az alperes lakossági üzletszabályzata és általános üzleti feltételei az irányadók; az I. rendű felperes a kölcsönszerződés aláírásával elismerte, hogy az alperes lakossági üzletszabályzatát és általános üzleti feltételeit átvette, azokat áttanulmányozta, az azokban foglaltakat magára nézve kötelezőnek elismerte. A szerződés VIII.9. pontjának megfelelően a kölcsön és járulékai mindenkor összegének megállapítása szempontjából az alperes üzleti könyvei az irányadók, kivéve, ha azok bizonyíthatóan tévesek.
- [2] Az I. rendű felperes 2008. január 24-én közjegyzői okiratba foglalt kötelezettségvállaló nyilatkozatot tett, a II-III. rendű felperések pedig készfizető kezességet vállaltak az I. rendű felperesnek a kölcsönszerződésből eredő valamennyi fizetési kötelezettsége teljesítéséért. A II-III. rendű felperések kijelentették, hogy megismerték és tudomásul vették a kölcsönszerződés rendelkezéseit, s mindhárom felperes úgy nyilatkozott, hogy végrehajtás esetén az I. rendű felperest terhelő fizetési kötelezettség összegének közokirati tanúsításául elfogadják az I. rendű felperesnek az alperesnél vezetett számlái és az alperes egyéb bizonylatai alapján készített közjegyzői ténytanúsítványt, hozzájárulnak ahhoz, hogy az alperes kérelmére a tartozás összegét a közjegyző ily módon tanúsítsa és e célból az I. rendű felperesnek az alperesnél vezetett számláiba betekintszen.
- [3] Az alperes a szerződésszerű visszafizetési kötelezettség teljesítésének elmaradása miatt azonnali hatállyal felmondta a kölcsönszerződést, majd a közokiratok záradékolásával végrehajtást kezdeményezett a felperések ellen.
- [4] Az alperes teljesítette a DH törvényekben előírt elszámolási kötelezettségét, az elszámolás felülvizsgált elszámolásnak minősül.
- #### **A felperések keresete, az alperes védekezése**
- [5] A felperések a Pp. 369.§ a) pontjára alapított keresetükben az ellenük indult végrehajtások

megszüntetését kérték, továbbiak mellett arra hivatkozással, hogy tisztességtelennek minősül az a szerződési feltétel, amely szerint végrehajtási eljárás esetén a fizetési kötelezettség összegének közokirati tanúsítására elfogadták az I. rendű felperesnek az alperesnél vezetett számlái és egyéb bizonylatai alapján készített közjegyzői ténytanúsítványt. Előadták azt is, hogy a végrehajtás alapjául szolgáló közjegyzői okirat az árfolyamkockázatot illetően nem tartalmaz kockázatvállaló nyilatkozatot, azt kizárólag az I. rendű felperes és az alperes között létrejött kölcsönszerződés tartalmazza.

- [6] Az alperes érdemi ellenkérelme a felperesek keresetének elutasítására irányult. Érvelése szerint a kölcsönszerződés a régi Ptk. és a régi Hpt. szabályainak megfelelően, érvényesen létrejött, nem tartalmaz tisztességtelen kikötést, mindhárom felperes vállalta a tartozás teljes összegének visszafizetését és a járulékok megfizetését.

Az első- és a másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével megszüntette a felperesek elleni végrehajtásokat. Döntését azzal indokolta, hogy a fizetési kötelezettség összegének közokirati tanúsítására vonatkozó szerződési feltétel sérti a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1.§ (1) bekezdésének a), b), i) és j) pontjaiban foglaltakat, mert egyoldalúan feljogosítja az alperest a szerződés feltételének értelmezésére, annak megállapítására, hogy a felperesek teljesítése szerződésszerű-e, kizárja, illetőleg korlátozza a felperesek igényérvényesítési lehetőségeit, a bizonyítási terhet a felperesek terhére változtatja meg. A közjegyző az alperes nyilvántartásaiból rendelkezésre bocsátott adatok alapján tanúsította a tartozás összegét, azonban nem ismerte meg és nem ellenőrizte a teljes nyilvántartást, az alperes nyilatkozatait vette figyelembe, ezeknek azonban nem volt szerződési, illetve nyilatkozási alapja. Az alperes nem csak kikötötte a tisztességtelen szerződési feltételt, hanem ténylegesen alkalmazta is azt. A végrehajtás alapjául szolgáló közjegyzői okiratokban nem szerepel teljes tartalommal az I. rendű felperes és az alperes kölcsönszerződése, és nincsen közokiratba foglalva a szerződéshez kapcsolódó kondíciós lista és üzletszabályzat sem, ezért a végrehajtási záradékolás feltételei nem álltak fenn. A kockázatvállaló nyilatkozatot kizárólag az I. rendű felperes és az alperes teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt kölcsönszerződése tartalmazza, a végrehajtható közjegyzői okirat nem, nem állapítható meg, hogy az árfolyamkockázatról a II. és a III. rendű felperesek kaptak-e tájékoztatást. A közjegyzői okiratokból az I. rendű felperes tájékoztatása sem állapítható meg, az pedig nem elegendő a II. és III. rendű felperesek készfizető kezesi helytállásához, ha csak az I. rendű felperes kapott megfelelő tájékoztatást az árfolyamkockázatról.

Az elsőfokú bíróság a kereset indokaiként megjelölt további - érvénytelenségi - okokat nem találta megállapíthatónak.

- [8] Az alperes fellebbezését elbíráló másodfokú bíróság megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét, elutasította a keresetet és a felpereseket 1.143.000 forint elsőfokú eljárási, továbbá 2.341.000 forint fellebbezési költség egyetemleges megfizetésére kötelezte az alperes javára. Ítéletének indokolásában kifejtette a másodfokú bíróság, hogy a végrehajtani kívánt követelés érvényessége csak a kölcsönszerződésben foglaltak alapján vizsgálható: ha a végrehajtás alapjául szolgáló közjegyzői okirat tartalmazza a szükséges adatokat, kikötései alapján a követelés kiszámítható, akkor a végrehajtható okirat megfelel a jogszabályban előírt követelményeknek. A végrehajtható okiratnak nem kell megismételnie a kölcsönszerződés teljes szövegét, az egyoldalú kötelezettségvállalásra irányuló közjegyzői okiratnak nem szükségképpen tartalmi eleme az üzletszabályzat, a kondíciós lista és az általános szerződési feltételek. Az adott esetben fennálltak a végrehajtási záradékolás feltételei és annak sem volt akadálya, hogy az alperes jelölje meg a

felperesek lejárt tartozásának összegét. Az alperest számviteli nyilvántartási kötelezettség terheli, ezáltal nem „egyoldalúan” határozza meg a teljesítést, és a szerződéses rendelkezésekből nem következik, hogy az elszámolás ne lenne vitatható. A szerződő felek állapodtak meg akként, hogy az alperes üzleti könyvei irányadóak a tartozás összegének megállapítása szempontjából. Saját számlaforgalmával az I. rendű felperes tisztában volt, hiszen az alperes közölte vele az elszámolását, s ha a kimutatással nem értett egyet, azt még a végrehajtás megindítása előtt kifogásolhatta. A közjegyző által kiállított ténytanúsítvány azt tanúsítja, hogy az alperes számításai szerint mennyi a felperesek tartozásának összege.

A másodfokú bíróság további indokai szerint a kockázatfeltáró nyilatkozatot csak az I. rendű felperes adósnak kellett aláírnia, a II. és III. rendű felperes készfizető kezesek vonatkozásában az alperest nem terhelte tájékoztatási kötelezettség, mert a kezesek nem a „devizakockázatot” vállalták, hanem azt, hogy az adós helyett teljesítenek. A II. és III. rendű felperesek megismerték, tudomásul vették a kölcsönszerződés rendelkezéseit, amelyeknek része volt a kockázatfeltáró nyilatkozat is. A konstrukcióból adódik, hogy a szerződéskötéskor a tartozás tényleges összegét nem lehetett feltüntetni, a szerződés rendelkezéseiből viszont egyértelműen kitűnt, hogy a tényleges tartozás összege függ a változó árfolyamtól és a módosítás lehetőségétől is. A II. és III. rendű felperesek mint készfizető kezesek kötelezettségvállalása szempontjából elegendő volt arról nyilatkozni, hogy milyen jogviszonyból eredő és milyen feltételekkel visszafizetendő tartozás biztosítékként vállalnak kötelezettséget, ennek a követelménynek pedig a közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozat megfelelt. A készfizető kezesek által is ismert adatok alapján a mindenkor fennálló tartozás összege kiszámítható volt, ezért a kezeseknek címzett kockázatfeltáró nyilatkozat és a tényleges tartozás pontos megjelölésének a hiánya a kezesek kötelezettségvállalását nem teszi érvénytelenné.

Indokai között kitért a másodfokú bíróság arra is, hogy az alperes teljes egészében pernyertes lett, ezért a felperesek kötelesek megfizetni az első- és a másodfokú eljárás költségeit. A másodfokú eljárási költség összege tartalmazza az alperes által lerótt fellebbezési illeték összegét is.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [9] A jogerős ítélet ellen - hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyása végett - a felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet. Érvelésük szerint a másodfokú bíróság jogszabálysértő módon állapította meg, hogy az alperest az árfolyamkockázatot illetően nem terhelte a kezesek tájékoztatásának kötelezettsége, hiszen a kezességvállalás lényeges tartalmi eleme a főtartozás pontos ismerete, annak érdekében, hogy a kezes helytállásának mértéke összecszerően behatárolható legyen és a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés. Meg kellett volna határozni azt a legmagasabb összeget, amire a II. és III. rendű felperesek felelősségvállalása kiterjed, és ismertetni kellett volna velük az árfolyamkockázatot is. Megsértett jogszabályként a felperesek a kifejtettek kapcsán a régi Ptk. 272.§ (1) bekezdését jelölték meg.

A felülvizsgálati kérelem további érvei szerint a kezesi kötelezettségvállalást tartalmazó nyilatkozatban szerepel, hogy a II-III. rendű felperesek a kölcsönszerződés rendelkezéseit megismerték, viszont ezen rendelkezések között az árfolyamkockázatot érintő utalás nincs feltüntetve, hanem csupán határozott árfolyamadatok. A Vht. 23/C.§ (1) bekezdése értelmében csak az a követelés hajtható végre, amit az adós határozott összegben és adott napon esedékesnek elfogad, a kiszámíthatóság a feltételek között nem szerepel, garanciális elem, hogy csak a kötelezettségvállalásba foglalt összeg hajtható végre. Amennyiben az alperes üzletszabályzata nem kötelező tartalmi eleme a közjegyzői okiratnak akkor nem lehet kiszámolni a követelés összegét, és nem lehet megállapítani, hogy az alperes az általa alkalmazott több árfolyamból melyiket veszi alapul. A közjegyző a felmondás időpontját igazolta, a felmondás jogszerűségét a bíróságok nem vizsgálták.

Érvelésük szerint nem vitathatták a ténytanúsítványban rögzített adatokat. Az a körülmény, hogy elfogadták az alperes könyveiben, nyilvántartásaiban szereplő adatokat korlátozza a jogérvényesítési lehetőségüket, hiszen az alperesnek a közvetlen végrehajtáshoz való joga „megkerüli” a bíróság előtti peres eljárást, a kikötés alperest olyan előnyhöz juttatja, amely megkönnyíti a fogyasztóval szemben az igényérvényesítés lehetőségeit. Önmagában az korlátozza az igényérvényesítést, hogy a kikötés következtében a fogyasztónak kell pert indítania a tartozás összegének vitatására. A hitelező dönt az adós szerződésszerű teljesítéséről. A kikötés a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára változtatja meg, nem érvényesülnek a Pp. bizonyítási kötelezettségre és bizonyítási teherre vonatkozó általános szabályai. Végrehajtási záradékkal indult végrehajtás esetén nincs lehetőség végrehajtás megszüntetési per indítására, nehezített a perindítás, mert arra csak egy hosszadalmas nemperes eljárás lefolytatása után kerülhet sor.

Sérlemzték, hogy a másodfokú bíróság nem kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárást, amely egyébként időközben C-34/18. szám alatt megindult, és indokolatlanul magasnak tartották a perköltség jogerős ítélet szerinti összegét.

- [10] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására és felülvizsgálati költségének megfizetésére irányult.

Okfejtése szerint az elsőfokú eljárás során csatolta az I. rendű felperesnek adott, általa alá is írt részletes árfolyamkockázati tájékoztatót, amelyben konkrét példákon keresztül mutatta be az árfolyamkockázat hatását. A régi Hpt. rendelkezése szerint a kockázatról a kölcsönszerződést megkötő személyt kellett tájékoztatnia, a készfizető kezesek vonatkozásában a régi Hpt. ilyen kötelezettséget nem írt elő. Az I. rendű felperes tájékoztatása megfelelően megtörtént. A régi Hpt. 203.§ (6) bekezdése értelmében a lakossági ügyféllel kötött devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az ügyfelet kellett tájékoztatnia, ezért a II-III. rendű felperesek hivatkozása a tájékoztatást illetően megalapozatlan, hiszen velük nem kötött kölcsön nyújtására irányuló szerződést és nem is a pénzügyi ügyleteket. A készfizető kezesek tájékoztatásának esetleges elmaradása egyébként sem eredményezhetné a kölcsönszerződés érvénytelenségét. A kezes az adósért vállal kezességet: azt vállalja, hogy ha az adós nem fizet, akkor ő fog helyette teljesíteni. A II-III. rendű felperesek közokiratba foglalt készfizető kezesi nyilatkozatukban kijelentették, hogy a kölcsönszerződés rendelkezéseit megismerték és tudomásul vették. A készfizető kezesek nem a bank felkérésére vállaltak kezességet, hanem az I. rendű felperes kérésére, arra az esetre, ha az I. rendű felperes nem tud teljesíteni. A II-III. rendű felperesek felelősségi körébe tartozik az, hogy a kezességvállalásuk megtétele előtt meggyőződtek-e arról: milyen kötelezettségért vállalnak készfizető kezességet. Az I. rendű felperes tartozását CHF devizanemben tartotta nyilván, ezen CHF összeg visszafizetése terheli az I. rendű felperest, a II-III. rendű felperesek pedig ezen CHF összeg visszafizetéséért vállaltak készfizető kezességet.

A felperesek által közokiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozat megfelel a Vht. 23/C.§-ának, a felmondás közokirattal történő igazolása és ezáltal a végrehajtási záradék kiállítása ugyancsak megfelel a jogszabályi előírásoknak. A banki nyilvántartásra vonatkozó alperesi álláspontot a Kúria 1/2018. számú gazdasági elvi határozata alátámasztja. A kölcsönszerződésben pontosan szerepel a kölcsön folyósítása és visszafizetése során alkalmazott deviza-átváltási árfolyam. Alaptalan a felperesek érvelése, mely szerint a kölcsön visszafizetésére naponta több átváltási árfolyamot határozott volna meg, de a DH törvények rendelkezéseire figyelemmel ennek már nincsen jelentősége, mert a jogalkotó a Magyar Nemzeti Bank árfolyamának kötelező alkalmazását írta elő. Tévednek a felperesek amikor arra hivatkoznak, hogy az általános üzleti feltételek nélkül nem számolható ki a tartozásuk összege. Az árfolyamkockázatról adott tájékoztató tartalma megfelel az Európai Unió Bírósága C-186/16. számú határozatában kifejtetteknek.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [11] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [12] A Pp. 270.§ (2) bekezdésében és a 275.§ (3) bekezdésében foglaltak együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálatot anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszabálysértés egyaránt megalapozhatja; utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása volt.
- [13] Az adott esetben a jogerős ítéleti döntés nem jogszabálysértő, a Kúria egyetért annak helytálló indokaival is, azokat megismételni nem kívánja, csupán a felülvizsgálati kérelem többirányú érvelése kapcsán mutat rá a következőkre:
- [14] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben több helyen (a felülvizsgálati kérelem 1., 2., 5. pontjaiban) hivatkoztak arra, hogy a készfizető kezes II. és III. rendű felperesek nem kaptak az alperestől tájékoztatást az árfolyamkockázatra, annak viselésére vonatkozóan. A felülvizsgálati kérelem erre vonatkozó okfejtése azonban nem felel meg a Pp. 272.§ (2) bekezdésében előírtaknak és az 1/2016. (II.15.) PK vélemény 3. pontjában foglaltaknak, melyből következően pedig a felülvizsgálati kérelemnek ezen részét a Kúria nem találta érdemi elbírálásra alkalmasnak.
- Ennek kapcsán arra mutat rá a Kúria, hogy Pp. 272.§ (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Az együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt megjelöli a megsértett jogszabályhelyet, másrészt tartalmilag is körülírja a hivatkozott jogszabálysértést, kifejti az arra vonatkozó jogi álláspontját, vagyis ha ismerteti a jogszabálysértésre való hivatkozásának indokait is. Bármelyik együttesen megkövetelt elem hiánya a felülvizsgálati kérelem hivatalból elutasítását eredményezi.
- Az adott esetben a felülvizsgálati kérelem a kezesek tájékoztatása kapcsán kizárólag a régi Ptk. 272.§ (1) bekezdését jelöli meg, amely jogszabályi rendelkezés a kezesség „általános” fogalmát tartalmazza. Az említett jogszabályhely feltüntetése nem elegendő annak alátámasztására, hogy a hitelezőt (a jelen esetben az alperest) a kezesekkel (a II-III. rendű felperesekkel) szemben az adóssal (az I. rendű felperessel) egyező módon és egyező mértékben terhelné az árfolyamkockázatra és annak viselésére vonatkozó tájékoztatás kötelezettsége. Mivel a felperesek felülvizsgálati kérelmének a kezesek tájékoztatására vonatkozó része nem felel meg a Pp. 272.§ (2) bekezdésében előírt tartalmi követelménynek, ezzel a hivatkozással a Kúria érdemben nem foglalkozhatott.
- Utal rá a Kúria: a jelen, végrehajtás megszüntetése iránti perben a kereset a végrehajtás megszüntetése iránti igény, amelyet a felperesek keresetükben - és felülvizsgálati kérelmükben - több érvrendszerre alapítottnan kértek. A kezesek árfolyamkockázatról történő tájékoztatásának hiánya csupán egyike a kereset alapját képező érveknek, ezért a Pp. 272.§ (2) bekezdése szerinti tartalmi hiány a jelen esetben nem a felülvizsgálati kérelem hivatalból elutasítását eredményezi.
- [15] Téves a felperesek arra vonatkozó állítása, hogy az a követelés hajtható végre, melyet az adós határozott összegben és adott napon esedékesnek elfogad. Ezt a felperesi hivatkozást illetően hangsúlyozza a Kúria, hogy a felperesek elleni közvetlen végrehajtás lehetőségét a közokiratba foglalt kötelezettségvállaló nyilatkozat és a jogviszony felmondásának közokiratba foglalt ténye együttesen teremtette meg. Az I. rendű felperes az általa felvett kölcsön teljes összegének visszafizetésére vonatkozó kötelezettségvállalását a 2008. január 24-ei keltezésű közjegyzői okirat tartalmazza, és ugyanezen közokirat tartalmazza a II. és III. rendű felperesek készfizető kezesi kötelezettségvállalását, míg a felmondás igazolja a tartozás esedékessé válását és tartalmazza a tartozás aktuális, az alperes által vezetett nyilvántartások szerinti összegét. A tartozás teljes összegére vonatkozó záradék kibocsátásához két feltételnek kell teljesülnie: egyrészt annak, hogy az

adós megszegje a szerződésben vállalt kötelezettségeit, másrészt annak, hogy emiatt a végrehajtást kérő felmondja a szerződést. A felperesek előtt is ismert az a tény, hogy az előbbieken említett 2008. január 24-ei keltezésű közjegyzői okirat tartalmazza az I. rendű felperes visszafizetési és a II-III. rendű felperesek helytállási kötelezettségét, emellett közokirat tanúsítja a felmondás tényét.

A közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (Kjtv.) 112.§-a - összhangban a Vht. 23/C.§ (1) bekezdésével - kimondja, hogy a közjegyző végrehajtási záradékkal látja el a közjegyzői okiratot, ha az tartalmazza a szolgáltatásra és az ellenszolgáltatásra irányuló (vagy egyoldalú) kötelezettségvállalást, a jogosult és a kötelezett nevét, a kötelezettség tárgyát, mennyiségét (összegét) és jogcímét, a teljesítés módját és határidejét. Ha a kötelezettség feltételnek vagy időpontnak a bekövetkezésétől függ, a végrehajthatósághoz az is szükséges, hogy a feltétel vagy időpont bekövetkezését közokirat tanúsítsa [Vht. 23/C.§ (2) bekezdés].

Mivel mind a kötelezettségvállalást, mind a tartozás esedékessé válását közjegyzői okirat igazolja, nem volt akadálya a végrehajtási záradék kibocsátásának a felperesekkel szemben.

Utal arra a Kúria, hogy a közvetlen végrehajtás elrendelésének lehetőségével összefüggésben több határozatában, így a Pfv.I.20.468/2018/6. és a Pfv.I.21.730/2018/9. számú ítéleteiben is kifejtette álláspontját, melyet változatlanul fenntart.

- [16] Helytálló a másodfokú bíróság érvelése arról, hogy nem kellett a közjegyzői okiratba foglalni az alperes üzletszabályzatának rendelkezéseit is. Erről a kérdésről az Európai Unió Bírósága a C-32/14. számú ügyben állást foglalt, a másodfokú bíróság pedig a jogerős ítélet indokolásában ismertette az ügy végkövetkeztetéseit, így azok megismétlése szükségtelen.
- [17] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben hivatkoztak a felmondás jogszerűtlenségére, ez a problémakör azonban nem képezte az első- és a másodfokú eljárás tárgyát. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelynek célja annak vizsgálata, hogy a jogerős ítélet rendelkezései jogszabálysértők-e. Ebből következik: csak olyan kérdés támadható felülvizsgálattal, amely a megelőző eljárásoknak is tárgya volt és amelyre a jogerős ítélet rendelkezést tartalmaz [Pp. 270.§ (2) bekezdés], ennek hiányában a Kúria ezzel a felülvizsgálati érveléssel érdemben nem foglalkozhat. Megjegyzi a Kúria: a szerződő félnek kell eldöntenie, hogy jogszerűtlennek érzi-e a felmondást, hivatkozik-e erre - mint a kereset egyik indokára - az elsőfokú eljárásban; hivatalból a felmondás oka, jogszerűsége, hatályosulása nem vizsgálható. Amennyiben a fél nem hivatkozott mindezekre az elsőfokú eljárásban, az eljárási szabályok erre a felülvizsgálat során már nem adnak lehetőséget.
- [18] A másodfokú bíróság a jogerős ítélet indokolásában részletesen kifejtette, hogy a felperesek által megjelölt szerződési kikötések miért nem ütköznek a Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdésének a), b), i) és j) pontjaiba. A másodfokú bíróság döntése során figyelemmel volt a Kúria Pfv.I.21.783/2016/5. számú ítéletében foglaltakra is, amelyet a Kúria fenntart.
- A Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdésének b) pontja kapcsán hangsúlyozza a Kúria, hogy az alperes eleget tett a szerződésből eredő kötelezettségének, hiszen folyósította a kölcsönt az I. rendű felperesnek, s mivel a maga részéről teljesített, a saját érdekének megfelelően figyelemmel kísérte a visszafizetési kötelezettség teljesítését. Az alperes a szerződésszerű visszafizetési kötelezettség teljesítésének elmaradása miatt mondta fel a kölcsönszerződést. A a Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdésének b) pontja alapján a fogyasztói szerződés azon rendelkezése minősül tisztességtelennek, amely „kizárólagosan” jogosítja fel a fogyasztóval szerződő felet annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e. A Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdésének b) pontjával összefüggésben a BH 2018.146.. számon közzétett eseti döntés kifejtette: a Korm. rendelet értelmében az a kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel arra, hogy maga állapítsa meg a saját teljesítése megfelelőségét. Bármelyik értelmezés elfogadása a perbeli

esetben azonos eredményre vezet: a vitatott szerződéses rendelkezés nem sérti a Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdésének b) pontjában foglaltakat.

A Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdés i) pontja kapcsán arra mutat rá a Kúria, hogy a döntés alapját képező szerződések egyike sem tartalmaz olyan kikötést, amely kizárná vagy korlátozná a felperesek jogszabályon vagy a felek közötti megállapodáson alapuló igényei érvényesítésének lehetőségét. Ezt igazolja az is, hogy a felperesek megindíthatták a jelen - a végrehajtás megszüntetésére irányuló pert - az alperes ellen.

Megjegyzi a Kúria: abban az esetben, ha a felperesek által megjelölt szerződéses kikötések tisztességtelensége megállapítható lenne, a kikötések kiesése nem eredményezné a szerződés egészének érvénytelenségét, nem szolgálna a végrehajtás megszüntetésének alapjául.

- [19] A DH 1 törvény 3.§ (1) bekezdése az árfolyamrés alkalmazását „részleges” érvénytelenséget eredményező semmis kikötésnek minősítette, a (2) bekezdés értelmében pedig a semmis kikötés helyébe - fő szabályként - mind a folyósítás, mind a törlesztés tekintetében a Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyama lépett. A DH 1 törvény a hatálybalépése előtt megkötött fogyasztói kölcsönszerződések tartalmát az árfolyamrést illetően megváltoztatta, melynek jogalakító hatásaként a felek közti kötelelem a jogszabály erejénél fogva módosult. A felperesek nem vitatták, hogy az alperes teljesítette a DH törvények szerinti elszámolási kötelezettségét, az elszámolás felülvizsgált elszámolásnak minősül.
- [20] Az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése, vagy a kezdeményezés elutasítása a bíróságok diszkrecionális joga, ebből következően a másodfokú bíróság nem követett el eljárási szabálysértést azzal, hogy a felperesek indítványa ellenére nem kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárást.
- [21] A másodfokú bíróság által megállapított perköltség számításának alapja a Pp. 24.§ (2) bekezdés g) pontja szerinti végrehajtási ügyérték, összege ennek megfelelő, nem eltúlzott, tekintettel arra is, hogy a jogerős ítéletbe foglalt „másodfokú perköltség” az alperest képviselő jogi képviselő ügyvédi munkadíjának összege mellett tartalmazza az alperes által lerótt fellebbezési illeték összegét is.
- [22] A kifejtettekből következően a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [23] A Pp. 270.§ (1) bekezdése alapján felhívott Pp. 78.§ (1) bekezdése szerint az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperesek viselik a saját felülvizsgálati költségüket és kötelesek az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, amely költség az alperes képviselőjét ellátó jogi képviselő ügyvédi munkadíjának az összege. A Kúria a munkadíj összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (1) és (5) bekezdéseiben, valamint a 4/A.§ (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel állapította meg.
- [24] Az I. rendű felperes teljes személyes költségmentességben részesült, ezért a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket esetében a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet (a továbbiakban: Kmr.) 13.§ (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a 14.§-ban foglaltak alapján az állam viseli.
- [25] Az illetékfeljegyzési jog kedvezményében részesített II. és III. rendű felperesek - a lakóhelyük szerint illetékes állami adóhatóság felhívására - kötelesek a feljegyzett felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 59.§ (1) bekezdése, 74.§ (3) bekezdése szerint irányadó Kmr. 13.§ (2) bekezdése alapján.

[26] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2019. szeptember 11.

. Harter Mária s.k. a tanács elnöke, dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. előadó bíró, dr. Varga Edit s.k. bíró,
dr. Tibold Ágnes s.k. bíró, dr. Farkas Attila s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

BB

bíróági ügyintéző